

EDISANA ABASI ITA-KE-KIET

Mme Hebrew 1:1-14.

QYQHỌ UKPEP-ŃKPO 432

Eke Ikpọ Owo

IKỌ IBUOT: “Ke adañemi Enye editoñode ntak ada Akpan Esie edi ke ererimbot, Enye ođođo ete, Yak kpukpru mme angel Abasi enyuñ etuak ibuot enọ Enye” (Mme Hebrew 1:6).

“Abasi, emi akadade mme Prophet etiñ ikọ mkpuhọ-mkpuhọ ye ke nsio-nsio usuñ ọnọ mme ete nnyin ke eyo oko,

“Ke ukperedem ini emi ama etiñ ọnọ nnyin ke Eyen; emi Enye ekemekde onim, ete edidi andinyene kpukpru ñkpọ, okonyuñ adade ubọk Esie obot ekondo:

“Enye oro edi uyama ubọñ Abasi, ye ata mbiet Idem Esie, onyuñ ada uyo odudu Esie omum kpukpru ñkpọ akama: ekem, ke Enye ama akama utom erinam owo esana ke mme idiọk-ñkpọ, Enye ọsuhọre etetie ke ubọk nnasia Andinyene-ubọñ ke enyọñ” (Mme Hebrew 1:1-3).

Uku Abasi

Se utọ ediye ibuot-ikọ emi edade etoñọ Ñwed emi, oro edi, eriyarare Abasi nnọ owo! Enye edi ata mbiet Idemesie, kpa uyama ubọñ Esie. Abasi ama ayarare Idemesie ke Obufa Ediomimi ebe ke Qbọñ Jesus Christ. Oro edi ekikere emi edade etoñọ Ñwed emi. Mmọdo nnyin imenyene mi ndien ata eriyarare emi ofonde akan. Ibet ikekemeke ndiyarare Abasi oyọhọ-oyọhọ. Edi Jesus Christ ekeme; Enye edi oyọhọ-oyọhọ eriyarare Abasi.

Ke ediwak idaha ke ini utom Jesus ke isoñ, ubọñ oro ama esiyama ke utọ usuñ emi akanamde mmọ emi ekedade ke iso Esie ekop ndik. Ke ini ekedoñde mbon-ekọñ ete ekemum Jesus, mmọ ema eduoñọ edem-edem koro ndik akanamde mmọ oto ke uyama ubọñ Esie.

Ke ini Jesus akadade Peter, James ye John aka Obot Erikpuhọre-idem, mmọ ema ekut ubọñ oro. Enye ama ebem iso etiñ ete ke ndusuk mmọ idikwe mkpa tutu mmọ ekut Eyen Owo edide ke ubọñ Esie. Ke usen itiata ema ekebe, mmọ ema eka ke obot oro, ndien ema ekpuhọre Enye idem ke iso mmọ. Oro ekedi ubọñ ikpọñ-Eyen emi Ete obonde emi oyọhọde ye mfọn ye akpanikọ. Emi edi nte Jesus etiede, emi enyenede kpukpru uduot eke Abasi ke Idemesie enyenede.

Eyesobo asua-Christ ke uyama eridi Esie. Ke ini oro, Jesus eyedi ke akwa ubọñ ye kpukpru ndisana mme Angel emi edisañade ye Enye.

Jesus, Andibot

Jesus ekedi Andibot, ekenyuñ enam ererimbot ye se idude ke esit oto ke odudu ikọ Esie. Idighe oro ikpọñ, Enye omum mmọ akama. Idighe ke Enye ndinanam mmọ ikpọñ, edi ekenam mmọ enọ Enye kpa nte emende ewut mi. Nnyin imenyene ndise Jesus ke eritoñọ Ñwed emi, oro añwam nnyin esisit ndidiọñ se owo Galilee emi ekedide, emi akasañade ke ererimbot emi ini kiet ko, emi ekedide “ke ebiet Esiemọ, edi mmọ emi edide iman Esiemọ idarake Enye.”

Paul anam añwaña mi ete ke ema enam Jesus otim ofon akan mme angel. Kpukpru mme angel edi se ekebotde-bot; edi Jesus ikedighe ntre. Enye okododu ye Ete toto ke ata eritoñọ, otoñode ke nsinsi-ini. John ñko onyuñ etiñ owut oro. Enye ete, “Ikọ okodu ke eritoñọ, Ikọ okonyuñ odu ye Abasi, Ikọ onyuñ edi Abasi.”

“Edi akananam Enye ođođo angel ewe ete, Tie ke ubọk nnasia Mi, Tutu nnam mme asua Fo ekabare edi udorukot Fo?”

“Nte mmọ kpukpru idighe mme Spirit emi esañade utom, emi esiode edoñ mmọ ete, enam ñkpọ enọ mmọ emi edidade erinyaña enyene?” (Mme Hebrew 1:13, 14).

Emen ewut nnyin mi adaña nte emenerede Jesus Christ enam okoñ akan kpukpru ñkpọ eke ebotde. Afo emekeme ndikut nte emana emi nnyin idude ke esit ayamade akan Akani Emanan nte emi utiñ

asiahade ayama akan mme ntanta-ɔfiɔn okoneyo. Nte utin asiahade, mme ntanta-ɔfiɔn esomo; ndien nte ubɔn emana emi atarade ofuk isɔn, ntre nko ke ubɔn akani emana ebe efep.

Abasi Ita-Ke-Kiet

Odu ukpep-nkpɔ emi ekpepde mfin emi akañde idaha Abasi Ita-ke-Kiet, oro edi Owo Ita emi edude ke Ibuot Abasi Kiet. Ntiñ-nnim ikɔ Akani Ediomi ke adiana ke adiana ke edade edomo ye Obufa Ediomi, otim ayarare owut ɔyɔhɔ Owo Iba ke Ibuot Abasi Ita-ke-Kiet, Ɔbɔn Jesus Christ emi edide isio ye Ete; mme ufañ n̄wed efen enyuñ edu emi enamde efiɔk ete ke Edisana Spirit etiñ ikɔ, emi nko ɔnɔ Enye saña-saña idaha ke mbuot Abasi. Nnyin imenyene isɔn ke ediwak itie Ikɔ Abasi emi esɔnɔde ukpep-nkpɔ Abasi Ita-ke-Kiet. Enye edi se esinde eti-eti ke mme usen mfin.

“Trinity” edi ikɔ Latin emi ɔwɔrɔde ete “Ita emi edide kiet” me “Ita-ke-kiet.” Ekeda enye ekabare Mbuot Abasi koro, ke akpanikɔ, Ikɔ Abasi ayarare Owo Ita Mbuot Abasi.

Saña-saña Owo Emi Otode Abasi

Owo edi kiet emi enyenede ukeme ndikere, nditiñ, ye ndinyuñ nnam nkpɔ. Nte n̄wed ukabare-ikɔ emi Webster ewetde anamde añwaña, “owo edi enye emi enyenede ukeme ndifiɔk nkpɔ nnen-nnen, onyuñ enyene ikike ke ndifiɔk eti nkpɔ.” Abasi enyene kpukpru mme odudu oro. Edieke Eyen etiñde ikɔ ɔnɔ ete, Ete onyuñ etiñde ikɔ ɔnɔ Eyen, nnyin imekeme ndida mmɔ mbiba nte mme Owo.

Ke ukperedem ini emi, nnyin imenyene ukpep-nkpɔ ke n̄kañ kiet, emi esinde idaha Eyen ye eke Edisana Spirit nte mme owo, ye Abasi ke Idem-esie. Nko ediwak mbufiɔk ye mbon ifiɔk eyo emi (Modernist) enyene n̄tɔnɔ mmɔ eto ukpep-nkpɔ emi. Mmɔ eda Abasi ntre-ntre nte odudu emi ɔsɔpde ebe otuk kpukpru ebiet, nkpɔ ikañ ilektrik (electric). Ilektrik (Electric) edi odudu, edi inyeneke uduot owo. Ilektrik inyeneke odudu ndikere nkpɔ, me ndinam nkpɔ ke usuñ emi ifiɔk odude.

Ete Ye Eyen

Ɔfɔn nnyin ndidiɔnɔ idaha nnyin ke Ikɔ Abasi ke abaña mme akpan isɔn ukpep-nkpɔ emi nnyin inyenede ke N̄wed Abasi, man itim ifiɔk akpan itie emi nnyin idade, inyuñ ikeme ndinɔ ibɔrɔ. Ke ufañ 5 ke Mme Hebrew ibuot 1, nnyin imenyene se etiñde etuk Psalm ɔyɔhɔ iba.”

“... **Ami nyedi Ete Esie, Enye eyenyuñ edi Eyen Mi.**” Oro edi se ibañade Messiah in̄wañ-in̄wañ, Obufa Ediomi onyuñ ɔsɔnɔ nko. Efen nko ke Mme Hebrew 1:10-12.

“N̄ko, ke eritɔnɔ Afo, Ɔbɔn, Okowuk isɔn ke itie esie, Enyɔn onyuñ edi utom ubɔk Fo:

“Mmɔ eyebe efep; edi Afo eyesuhɔ: Mmɔ kpukpru eyetaha nte ekura;

“Afo eyenyuñ ofut mmɔ nte akwa ɔfɔñidem, Nte ekura, ndien mmɔ eyekpuhɔre: Edi Afo edi kpasuk Enye, Mme isua Fo idinyuñ ikureke.”

Etiñ kpukpru emi ebaña Jesus Christ. Mi ekot Enye “Abasi,” edi ukem ye Ete ke kpukpru idaha.

Ke Psalm 102 afo eyekut ebiet emi esiode ikɔ emi. Nnyin imenyene uko nko ke Obufa Ediomi ke se etiñde emi ebaña Jesus Christ. Esiak Psalm 110 nko ke Mme Hebrew 1:13:

“Jehovah ɔdɔhɔ ye Ɔbɔn mi, ete, “Tie mi ke ubɔk nnasia, tutu nda mme asua fo nnim fi ke udorukot.”

Mi nnyin ikut nneme emi okodude ke ufɔt mbiba, Ete ye Eyen: “Jehovah ɔdɔhɔ ye Ɔbɔn mi, . . .” Ikureke ke nditiñ ke n̄wed emi enɔde esɔk Mme Hebrew, edi Jesus ke Idemesie etiñ abaña Psalm emi ke Matthew 22: 41-44.

Jesus, ke nditiñ ikɔ nnɔ mme Pharisee emi mikenimke ke akpanikɔ, ama afiak ebine Ikɔ Abasi emi mmɔ ekedɔhɔde ke imenim ke akpanikɔ, ndiwut nte ke Messiah ekedi Eyen odu-uwem Abasi ɔkɔrɔ ke ndidi Eyen David.

Afo omokut ke ofuri N̄wed Akani Ediomi nte emende idaha Jesus Christ nte Eyen ewut nte Ɔyɔhɔ Owo Iba ke Mbuot Abasi, nte Eyen etiñde ikɔ ɔnɔ Ete ye nte Ete onyuñ etiñde ɔnɔ Eyen; idighe ke ebiet kiet ikpɔn, edi ke ediwak itie. Kpukpru emi edi se esɔnɔde ke N̄wed Obufa Ediomi.

Ediwak Enyiñ

“Ke eritõño Abasi okobot enyõñ ye isõñ” (Genesis 1:1).

Ikọ oro ọwọrọ ke ebiet emi ete ke Abasi edi “Elohim” ke usem mme Hebrew, ndien Elohim oro ada ọnọ ediwak. Edi ke usuñ emi ke ewet ke ofuri itie ke Ñwed Abasi. Edi “him” emi anam ikọ oro akabare ediwak. Oro edi usuñ nte enamde ikọ mme Hebrew akabare ọwọrọ ediwak. Kpa ke enyiñ emi ke idemesie ke eyarare ewut ñko mbuot Abasi. Edi, edi esen ndidọhọ ete, “Elohim” emi edide ediwak ke edade etiñ ikọ akabare etie nte owo kiet “okobot.” Nte mbet usem ikọ mbakara edide, oro ikemeke ndinen, edi enye edi ata nnen-nnen ke mbufiok eke Abasi, koro ke adañemi “Elohim” etiñde abaña uwak mme anam-ñkpọ, ikọ emi “okobot” etiñ edinam emi edianade ọtọ kiet enam: emi kpukpru mmọ enamde nte owo kiet. Ke emi ke nnyin inyene uwak ke kiet.

“Ekem Abasi ọdọhọ ete, Eyak nnyin inam owo isin ke mbiet nnyin, etie nte nnyin: yak mmọ enyuñ ekara iyak ke akamba mmọñ, ye inuen ke enyõñ . . .” (Genesis 1:26).

“Eyak nnyin” ada ọnọ ediwak).

Ñko ke Genesis 3:22: **“Ndien Jehovah Abasi ọdọhọ ete, Sese, owo amakabare edi nte nnyin kiet, . . .”** Etiñ mi ñko ebaña ediwak. Ndien Genesis 11:7, emi edi ke adañemi mmọ ema ekebọp Edikoñ-ufok Babel, **“Ekam eyak nnyin isuhọre, inyuñ itimere usem mmọ do.” (Do afo afiak okut uwak).**

Uduot Owo Ita

Ke Jesus ama okoto ke akai-ikot (wilderness) ọwọrọ edi, Enye ama ọdọk aka ke Nazareth, obio iduñ Esie. Ke usen ibet mme Jew, Enye ama oduk ke itie-ukpono Abasi mmọ, ọkubọre Ñwed Abasi onyuñ okot ke Isaiah ibuot 61, akpa ufañ:

“Spirit Ọbọñ Jehovah odoro mi; koro, Jehovah emeyet mi aran onim, man mbuk eti mbuk nnọ mbon nsuk-esit; . . .”

Enye ama okoduk ke akai-ikot man edomo Enye ke ndo-ndo oro enimde Enye uduok-mmọñ ema. Ediyet aran oro Isaiah eketiñde onim: **“JEHOVAH emeyet mi aran onim;”** ama ọwọrọ osu ke edina uduok-mmọñ Esie. Ediyet aran oro ekedi ndida nnam utom. Nnyin imekeme ndise esisit ke Matthew ibuot 3:

“Edi ke ini Jesus akanade baptism ama, kpa idaha oro Enye ọwọrọ ke mmọñ ọdọk: ndien sese, enyõñ eberede ọnọ Enye, Enye onyuñ okut Spirit Abasi ọsuhọrede nte ibiom edidoro Enye ke idem;

“Ndien sese, uyo oto ke enyõñ ọdọhọ ete, Emi edi edima Eyen Mi, emi esit enemde Mi eti-eti ye Enye” (Matthew 3:16, 17).

Ke ebiet oro afo okut Jesus ke ikpohidem, ye Edisana Spirit ke mbiet ibiom, ye uyo Ete emi otode Heaven. Akananam iyarakede Ete man ekut ke enyin ikpohidem; edi eyarare Jesus, ye Edisana Spirit ñko ke ifet enye emi. Do ke afo enyene Abasi Ita-ke-Kiet, kpukpru Mmọ Mbita.

Akwa edinam ndiyet Ọbọñ Jesus Christ aran ekedi Edisana Spirit ndidi ndidoro Enye. Enye ama ọtọhọ utom Esie ke ini Enye akanade uduok-mmọñ.

Ekesian emi ye ọyọhọ odudu ke uyo Abasi emi okotode Heaven. Nnyin imenyene uwak ntak ke ukpep-ñkpọ nnyin ke owo Ita ke Mbuot-Abasi. Nnyin itõño ntak inyene Abasi Ita-ke-Kiet ke se etiñde ke ini nnyin inade uduok-mmọñ.

“Mbufo eka ekenam kpukpru mme idut edi mbet Mi, enim mmọ baptism esin ke enyiñ Ete ye Eyen ye Edisana Spirit” (Matthew 28:19).

Edisana Spirit

Ekekot Edisana Spirit enyiñ ke ini edina uduok-mmọñ. Enye ama odu do ke ini ekenimde Jesus Christ uduok-mmọñ. Nnyin imenyene ikọ emi adade ọnọ owo, “Ami” ndien “Enye” ye “Afo” kpukpru ada ọnọ Edisana Spirit.

“Nyenyuñ mbeñe Ete, ndien Enye eyenọ mbufo Iberedem efen, [Nnyin iyekut ke ufañ ñwed emi adianade do, nte ke oro ọwọrọ Edisana Spirit] man Enye edidu ye mbufo ke nsinsi; [Fiok ete ke ikọ oro “enye” ada ọnọ Iberedem].

“Kpa Spirit akpanikọ; emi ererimbot mikemeke ndida, koro mmọ mikwe Enye minyuñ idiọñke Enye: edi mbufo emediọñ Enye, koro Enye ododuñ ye mbufo, eyenyuñ odu mbufo ke esit” (John 14:16, 17).

Nnyin ikemeke ndikot oro ñke ke ini esuk eyirede etiñ enye ntre. Andiwet ñkpọ emi eneñere ada ikọ emi adade ọnọ enyiñ owo otim owut owo enye emi odude ke Abasi Ita-ke-Kiet. Eyak nnyin isuhọre ika ke ufañ 26:

“Edi Iberedem, kpa Edisana Spirit, [Mi Iberedem emi nte etiñde ebaña ke Obufa Ediomini enehere anam ediọñ ke edi Edisana Spirit] emi Ete edinọde edi ke enyiñ Mi, Enye eyekpep mbufo kpukpru ñkpọ, onyuñ anam mbufo eti kpukpru se Ami ñketiñde nnọ mbufo” (John 14:26).

Ekeme ndiyat Edisana Spirit esit. Paul ọnọ nnyin mbet, “Ekunyuñ eyat Edisana Spirit Abasi esit” (Ñwed Mbon Ephesus 4:30). Ikpikpu ñkpọ ikemeke ndiyat esit nte emi ediwak owo ekotde Edisana Spirit ñkpọ, edi Edisana Spirit ekeme; ndien oro ọnọ Enye idaha efen nte owo.

Enye enyene odudu ndinọ ewuhọ ye odudu ndisio ndọñ me ndidọñ mbet utom.

“Ntre ke ini Edisana Spirit osiode mmọ ọdọñ, mmọ esuhọre eka Seleucia, enyuñ eto do ewat eka ke Cyprus” (Utom Mme Apostle 13:4)

Emi ekedi ke ini Paul ye mme mbet ekekade isañ utom Abasi mmọ. Afo emekeme ndikut ete ke Edisana Spirit akada usuñ ke edinam mmọ. Ewet ñko ke Ikọ Abasi ete ke Enye edi owo emi enyenede ifiok. Kubọre ke 1 Ñwed Corinth 2:9-11:

“Edi nnyin itiñ, nte ewetde ete, se enyin mikekwe, utọñ mikonyuñ ikopke, se minyuñ idukke owo ke esit ndikere, Ñkpọ ekededi eke Abasi ekebeñede onim ọnọ mmọ emi emade Enye.

“Edi Abasi akayarare mme ñkpọ emi ọnọ nnyin ke Spirit Esie; koro Spirit ọdọduñọre kpukpru ñkpọ, kpa ndituñọ ñkpọ Abasi.”

Oro owut uduot owo. Se midighe owo inyeneke ifiok ndiduñọre ñkpọ nte ewetde mi.

“Koro anie ke otu owo ọfiok ekikere eke owo, ke mibọhọke spirit eke owo emi esinede enye ke esit? Kpasuk ntre ke baba owo kiet ifiokke ekikere Abasi ke mibọhọke Spirit Abasi.”

Nnyin imokut do nte etiñde ebaña ifiok emi odude ke Spirit. Ndien ke akpatre, ke Utom Mme Apostle 13:2:

“Edi nte mmọ enamde ñkpọ enọ Ọbọñ, enyuñ etrede udia, Edisana Spirit ọdọhọ mmọ ete, edianare Barnabas ye Saul enọ Mi, man mmọ enam utom oro ñkokotde mmọ nnọ.”

Edi Edisana Spirit etiñ ikọ ke nde oro, ndien nnyin inyene ikọ emi ọwọrọde “Ami.” Ndusuk afo ada ke isọñ emi munyeneke mbubehe ye Ñwed Abasi, oro edi udiọñke otim ọfọn ubaña enye unyuñ udiọñke baba ñkpọ kiet ubaña Abasi Ita-ke-Kiet, edi afo omokot mme ikọ Abasi emi; nso ekpedi akpatre ekikere fo? Nte ikpedighe ke enye emi etiñde ebaña mi edi owo? Owo Ita edu emi edide saña-saña ke idem mmọ, edi mmọ edi kiet.

Ke ntre emi edi isọñ emi nnyin idọhọde ite ke owo ita edu ke mbuot Abasi, idọñke enyin ke nsio-nsio ekikere emi mbon nta-ifiok enyenede ebaña ukpep-ñkpọ emi. Nnyin inyeneke mbubehe ke mme nduñọre ifiok; se ibehede nnyin edi se Ikọ Abasi ekpepde nnyin. Nnyin imotim ibiere mi ite ke enye ekpep nnyin abaña owo emi odude ke Mbuot Abasi.

Abasi Kiet

Ke ini ema ekeneñere ekpep nnyin ke ikọ Abasi ete ke owo ita edu ke Mbuot Abasi, kpasuk ntre ñko ke enyuñ eneñere ekpep nnyin edidiana-kiet emi odude ke Mbuot Abasi, oro edi ke Abasi edi kiet. Ke ebiet emi ke itiat utuak-ukot oduk edi. Utibe-ñkpọ odu ke Abasi Ita-ke-Kiet emi nnyin mikemeke ndiduñọre. Edu ediwak utibe-ñkpọ efen emi ebañade ñkpọ emi. Nnyin iñwanake ndiduñọre mmọ. Nnyin iñwana ndida se Ñwed Abasi ekpepde. Enye enehere ekpep abaña owo Ita, kpasuk ukem oro ke

enye ekpep ete ke Abasi kiet odu; ke ntre ana ukpuhore odu ke edidiana-kiet kpa nte odude ke idaha mmọ. Eyak nnyin ikese ke Mme Hebrew 1:3:

“Enye (oro edi Jesus) oro edi uyama ubọn Abasi, ye ata mbiet Idem Esie, . . .”

Jesus edi ata mbiet Idem Ete. Jesus ọkọdọhọ Philip ete, “Owo eke okokutde Mi okokut Ete” (John 14:9). Edi Enye ikọdọhọke ite ke Imọ idi Ete; Enye ọkọdọhọ ete, “Owo eke okokutde Mi okokut Ete.” Nso idi ntak? Koro Eyen edi ata mbiet Idem Ete. Esio ukpuhore ewut. Ke John 1:1 edọhọ ete, “IKỌ okodu ke eritọnọ, IKỌ okonyuñ odu ye Abasi, . . .” Oro edi, Eyen okodu ye Ete. Ndien emi adiana usọp-usọp, “. . . Ikọ onyuñ edi Abasi.” Ke ntre, ke usuñ kiet, Enye okodu ye Abasi, ndien ke usuñ efen Enye ekedi Abasi. Ke Idemesie, Enye okodu ye Abasi, edi ke edisana uduot, Enye ekedi Abasi. Do ndien ke akpanikọ, Abasi edi kiet, edi ke Mbuot Abasi, edi ita. Oro edi ofuri-ofuri se nnyin ikemedede nditiñ mbaña ñkpọ emi. Ufọn iduhe ndidomo ndida mbufiọk ñkere mbaña ñkpọ emi. Oro edi usuñ nte ediwak unana erinim ke akpanikọ akasañade oduk ke ererimbot. Nnyin ida se etiñde emi iñwañ-iñwañ nte Ikọ ọdọhọde. Enye ikpọsọñke owo ndinyime.